

Requiem for Billy the Kid

Billy the Kid, Wyatt Earp i Doc Holliday són segurament els tres personatges reals de la història del Far West amb més pel·lícules basades en les seves vides, des de memorables fins a oblidables.

Ara bé, com diu el director d'un diari quan se sap qui va realment matar Liberty Valance: «quan la llegenda s'ha creat, no importa la història.» És a dir, com que cada pel·lícula sobre Billy the Kid, per exemple, mostra visions diferents d'un mateix fet, arriba un moment en què ja no és possible discernir què és el que va passar en realitat ni qui el va assassinar. És des d'aquest punt de partida que la directora francesa Anne Feinsilber planteja el documental *Requiem for Billy the Kid*: fins a quin punt el cinema magnifica el que no hauria estat més que una crònica periodística de caire sensacionalista dels anys vuitanta del segle XIX si no n'hagués fet de caixa de ressonància. Al cap i a la fi, la veritat és que aquesta figura no és més que un reclam turístic curiós i de la qual no se'n sap gaire cosa. La recerca de les persones que en poguessin saber alguna cosa és, així, el fil conductor dels viatges entre els pobles que diuen que acullen el cadàver de Billy the Kid. Ben poca cosa, la veritat, si se'n fa una mirada superficial.

No obstant això, el documental és un homenatge continu, tot i que soterrat, del western en general. Aquí n'hi ha dos exemples prou il·lustratius:

1. Les panoràmiques dels paisatges són freqüents i els enquadraments recorden els típics d'aquest gènere quan mostren les terres àrides, gairebé desèrtiques, de New Mexico.
2. La presència del tren també hi és molt constant, com també hi era de manera més o menys directa en la majoria de les pel·lícules de l'Oest, com per exemple l'excelsa *3:10 to Yuma (El tren de las tres y diez)*, dirigida per Delmer Daves el 1957.

És aquí que la directora transmet l'admiració que té vers aquest gènere moltes de vegades menystingut, més per prejudicis i simplificacions que per cap altra cosa.

Finalment, s'ha de destacar que, en comptes de la típica veu en *off* en tercera persona, és la directora la que parla i, a vegades, interroga l'esperit de Billy the Kid, que en l'original anglès (i també s'ha d'agradir que a Mallorca l'estrena fos en aquesta versió) correspon a la veu de Kris Kristofferson, intèrpret d'aquest personatge en *Pat Garret & Billy The Kid* (1973), de Sam Peckinpah. Una aposta, aquesta de fer parlar l'esperit d'un mort que, ben utilitzada com en aquest documental, és atractiva, però que pot ser patètica si es fa malament.

Days in Paris

La segona incursió en el món del llargmetratge de l'actriu francesa Julie Delpy és com la tercera part de *Before Sunrise* (1995) i *Before Sunset* (2004),

ambdues dirigides per Richard Linklater i amb ella mateixa com a protagonista. En la primera, una francesa i un nord-americà passen tot un vespre junts a Viena i s'enamoren; en la segona es retroben deu anys més tard i sabem què els ha suposat aquell vespre en tot aquest temps. De fet, acaba a París, en un dels finals millors dels darrers anys.

Dic que ve a ser-ne una tercera part, perquè *2 Days in Paris* és la història d'una parella formada també per una francesa i un nord-americà, que pateix una crisi sentimental durant els dos dies que passen a París abans de tornar a Nova York (i la citació directa aquí al *Viaggio in Italia* de Roberto Rossellini és ben explícita). Però el que més recorda les dues pel·lícules de Richard Linklater és el to i la manera de narrar la història, a base de diàlegs i llargs tràvelings, amb passejades pels carrers de la ciutat francesa.

Ara bé, les diferències principals són que a la pel·lícula dirigida per Julie Delpy no hi ha la mateixa química entre ella i Adam Goldberg que la que produïa amb Ethan Hawke. A més, el caràcter humorística, fàcil en alguns aspectes, l'allunya massa del to més íntim de les altres dues, segurament el principal fet pel qual es pot dir que, especialment la segona, són petites joies, mentre que *2 Days in Paris* no passa de ser un bon *divertimento*.

Caótica Ana

Davant del dubte de si s'ha d'anar a veure *Caótica Ana* o cap altra pel·lícula, val més decantar-se per la segona, perquè la darrera obra de Julio Medem és una amalgama de bones intencions —això sí— tan mal lligada que, quan un surt de la sala i mira els cartells de les altres pel·lícules, es fa la pregunta de per què no n'ha triada una altra.

Si es vol mesclar en un mateix discurs filmic denúncia contra la violència de gènere i contra la guerra amb la proclama de l'art com a font d'alliberament, tot això lligat amb la hipnosi com a solució fàcil per tancar-ho tot en fals, la línia empresa pel director no funciona gens. Sobretot hom li pot retreure la manca de subtilesa i l'excés de redundància en aquells punts que es podrien considerar que el públic segurament no entendria, com si no el consideràs capaç de percebre el «Missatge» que vol transmetre *Caótica Ana*.

Lluny, molt lluny, són les propostes de *Vacas* o *La ardilla roja*, en què la manca de pretensions i una veu pròpia no feia intuir que quinze anys més tard el mateix director oferiria una pel·lícula plena de tòpics sobre els temes que tracta. L'embolcall del paquet pot enlluernar en certs moments, però el que amaga no és més que una jogueta sense gaire gràcia. ■

